

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กับการวิจัยเชิงปริมาณ จากการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ 2 ของสถาบันภาษา การวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการเรียนการสอนปัจจุบันของรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน
- ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน เมื่อได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน และการติดตามผล
- ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของกรณีศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการเรียนการสอน

1.1 แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาสภาพการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ 2 ผู้วิจัยได้ใช้แหล่งข้อมูล 3 แหล่ง คือ

1.1.1 แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ บทเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ 2 ประกอบไปด้วยบทเรียนหลัก และบทเรียนเสริม และเอกสารสรุปข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับรายวิชาที่ผู้เรียนต้องทราบประกอบไปด้วย ชื่อ รหัสรายวิชา รายวิชาที่ต้องผ่านก่อนลงรายวิชานี้ คำอธิบายลักษณะรายวิชาโดยสังเขป วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม บทเรียนที่ใช้ตารางเรียน กำหนดสอบ กำหนดการถอนรายวิชา และข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผล

1.1.2 แหล่งข้อมูลบุคคล : ผู้สอน ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ 2 3 กลุ่ม คือ ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษมากกว่า 15 ปี ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 7-15 ปี และผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 7 ปี โดยเลือกกลุ่มจากผู้สอน 3 กลุ่ม โดยใช้จำนวนร้อยละ 25 จากแต่ละกลุ่มตามความสมัครใจในการให้ข้อมูล คิดเป็นผู้สอนกลุ่มที่ 1 11 คน กลุ่มที่ 2 4 คน และกลุ่มที่ 3 5 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน (ภาคผนวก ก)

1.1.3 แหล่งข้อมูลบุคคล : ผู้เรียน ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรายวิชาพื้นฐาน 1 และ 2 โดยเลือกนิสิตที่กำลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ในจำนวนร้อยละ 25 ของนิสิตทุกคนที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานกับสถาบันภาษา

1.2 เครื่องมือที่ใช้

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

1.2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้สอนที่ประกอบไปด้วยคำถามปลายเปิด (ภาคผนวก ก.1)

1.2.2 แบบสอบถามผู้เรียนที่ประกอบไปด้วยคำถามปลายเปิด (ภาคผนวก ข)

1.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

1.3.1 การสัมภาษณ์ผู้สอน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้สอนแต่ละคน ๆ ละ 40 นาที บันทึกเสียงไว้ และถอดเทปวิเคราะห์เนื้อหา และนับความถี่ร้อยละ การสัมภาษณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงปิดภาคปลาย (เมษายน – พฤษภาคม) ปีการศึกษา 2542

1.3.2 การแจกแบบสอบถามแก่ผู้เรียน ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามปลายเปิดให้นิสิตทุกคณะที่กำลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 ปลายภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ในจำนวนร้อยละ 25 ของนิสิตทุกคณะ จำนวนแบบสอบถามที่ได้คืนมาคือ 806 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 21 ของนิสิตทั้งหมดที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 ในเทอมนั้น ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา และนับความถี่ร้อยละ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.1 แหล่งข้อมูล

ในการพัฒนาระบวนการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจาก 5 แหล่งคือ

2.1.1 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ แนวคิดเรื่องลักษณะของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ (Knowles, 1990) แนวคิดเรื่องเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน (Rogers, 1951; 1983) ทฤษฎีเกี่ยวกับบริบททางสังคมของการเรียนการสอน (Rogers, 1969; Tiberius & Billson, 1991) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นประสบการณ์ (Kolb, 1984) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Bandura, 1977) ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Deci & Ryan, 1985; Weiner, 1986 และ Fisher, 1990) ทฤษฎีความต้องการ 6 ประการของมนุษย์ (Maslow, 1943) แนวคิดเรื่องการประเมินความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน (Harp, 1991; Hart, 1994; Littlejohn, 2001)

2.1.2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ 2 ในขั้นตอนที่ 1

2.1.3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ 2 ในขั้นตอนที่ 2

2.1.4 หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 รวมทั้งบทเรียนที่ใช้

2.1.5 ผู้เรียนชั้นปีที่ 1 ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 กับผู้วิจัย 1 กลุ่ม จำนวน 28 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน และ พฤติกรรมในการเรียนของผู้เรียน เครื่องมือดังกล่าวประกอบด้วย

2.2.1 แบบฟอร์มข้อมูลส่วนตัวผู้เรียน (ภาคผนวก ค) จากแบบฟอร์มนี้ ผู้วิจัยมีความต้องการได้ข้อมูลส่วนตัวพื้นฐานของผู้เรียน รวมทั้งที่ติดต่อได้สะดวกที่สุด ระดับความสามารถในวิชาภาษาอังกฤษที่ผ่านมา ทักษะคิดที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ความคาดหวังที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ความเชื่อของผู้เรียน เกี่ยวกับบทบาทของเพื่อนในการเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนทำนอกห้องเรียน เป้าหมายและวิธีการที่ผู้เรียนมีในการพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษ และปัญหาที่ ผู้เรียนมี ซึ่งผู้เรียนคิดว่าอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตการเรียนและชีวิตสังคม จากข้อมูลเหล่านี้ ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าจะช่วยให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลดีขึ้น และเป็นฐานข้อมูลที่จะใช้ในการ เริ่มต้นให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน อีกประการหนึ่งในฟอร์มนี้ ผู้เรียนแต่ละคนจะตีภาพของ ตนเองไว้ด้วย จึงช่วยให้ผู้วิจัยสามารถจำชื่อและตัวผู้เรียนได้ดีขึ้น และในกระบวนการ การเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ผู้เรียนก็จะมีโอกาสรู้จักผู้วิจัยดีขึ้น การที่ทั้ง 2 ฝ่ายที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนการสอนรู้จักกันเป็นอย่างดี และมีข้อมูลที่สำคัญ เพียงพอ จะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเอง ไว้วางใจ และเป็นสมาชิกของกลุ่มมากขึ้น อันจะ เอื้อให้เกิดผลดีแก่การเรียนรู้

2.2.2 แบบประเมินความพร้อมของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก ง) แบบประเมินดังกล่าวประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 25 ข้อ ซึ่งผู้เรียนจะ วงเลือกคำตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ตามความคิดของตนเอง เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อแล้ว จากแบบฟอร์มดังกล่าว จะได้ข้อมูลว่าผู้เรียนมีความคิดอย่างไรในประเด็นหลัก 4 ข้อที่ เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนภาษา ได้แก่

- ก. บทบาทของผู้สอน (ข้อคำถามที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9)
- ข. บทบาทของผู้เรียน (ข้อคำถามที่ 10, 11, 16, 17, 19, 21, 24, 25)
- ค. แรงจูงใจในการเรียน (ข้อคำถามที่ 8, 12, 14, 18, 20, 21, 22, 23)
- ง. ลักษณะของผู้เรียนภาษาที่ดี (ข้อคำถามที่ 13, 15, 16, 17, 24

และ 25)

2.2.3 แบบประเมินตนเองของผู้เรียน (ภาคผนวก จ) ในแบบประเมินนี้ ผู้เรียนจะประเมินตนเองว่าตนเองมีพัฒนาการในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับไหน จาก 1 (น้อยที่สุด) ถึง 5 (มากที่สุด) ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลที่ได้ในการพิจารณาว่าผู้เรียนมีจุดเด่นและจุดด้อยอะไรตามที่เขารับรู้ และเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมว่าผู้เรียนแต่ละคนคิดว่า คุณสมบัติดังกล่าวจะมีการแสดงออกอย่างไร เพื่อจะได้สังเกตเห็นและเข้าใจความหมายของพฤติกรรมได้ใกล้เคียงกับความหมายที่ควรจะเป็นในความคิดของคนใน (ผู้เรียน) มากที่สุด นอกจากนี้ยังสามารถข้อมูลที่ได้ในการช่วยให้ผู้เรียนเปรียบเทียบการพัฒนาของตนเองตั้งแต่ต้นภาคเรียนถึงปลายภาคเรียนด้วย

2.2.4 แบบฟอร์มบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน (ภาคผนวก ฉ) ในแบบฟอร์มดังกล่าวผู้เรียนจะบันทึกการเรียนรู้ด้วยตนเองของตนเองทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละครั้ง โดยจะเริ่มที่สัปดาห์ที่ 4 ของภาคต้น ปีการศึกษา 2543 เป็นต้นไป เป็นเวลาต่อเนื่องกัน 10 สัปดาห์ ในฟอร์มดังกล่าว ผู้เรียนจะบันทึกงานที่เขาทำในสัปดาห์นั้น ข้อความใหม่ๆ ที่ได้ (สรุปเป็นประเด็นหลักย่อ ๆ) และความพอใจที่มีต่องานที่ทำ รวมทั้งวิธีแก้ปัญหาในกรณีที่พบปัญหาในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากแบบฟอร์มนี้ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลเพื่อติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และประกอบกับการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนตามความเหมาะสมด้วย

2.2.5 แบบฟอร์มบันทึกความรู้สึกส่วนตัวของผู้เรียน และข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับกระบวนการการเรียนการสอน (ภาคผนวก ช) ผู้เรียนจะใช้แบบฟอร์มนี้บันทึกทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละครั้ง จากแบบฟอร์มนี้ ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลเรื่องความรู้สึกที่ผู้เรียนมีต่อการเรียนด้วยตนเอง รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน

2.2.6 แบบฟอร์มสรุปความรู้สึกส่วนตัวที่ผู้เรียนมีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก ซ) โดยเริ่มตั้งแต่ต้นเทอมถึงปลายเทอม เป็นเวลาต่อเนื่องกัน 10 สัปดาห์ ในแบบฟอร์มดังกล่าว ผู้วิจัยขอให้ผู้เรียนเขียนบรรยายสั้น ๆ ใน 2 หัวข้อคือ ความรู้สึกส่วนตัวที่ผู้เรียนมีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทำอย่างไรจึงจะทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองมีประสิทธิภาพกว่าที่ผ่านมา

2.2.7 แบบฟอร์มบันทึกข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคน จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (ภาคผนวก ญ) ทั้งประเภทการสัมภาษณ์โดยเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ การสัมภาษณ์แบบมีจุดความสนใจเฉพาะ และการตะล่อมกล่อมเกลา (สุภางค์ จันทวานิช, 2539) ปรัชญาการณที่ผู้วิจัยสนใจคือปัญหาของผู้เรียน ความพร้อมของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประเภทของงานที่ทำ และจำนวนงานที่ทำ การเรียนรู้จากเพื่อน การค้นคว้าเพิ่มเติม และการเรียนรู้ที่จะรู้จักตัวเองมากขึ้น

2.3 วิธีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้กระบวนการการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้นกับนิสิตชั้นปีที่ 1 คนหนึ่ง จำนวน 28 คน ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 กับผู้วิจัยในภาคต้น ปีการศึกษา 2543 โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.3.1 สัปดาห์ที่ 1-3 นิสิตกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มข้อมูลส่วนตัวผู้เรียน

(2.2.1) พร้อมติครูปลาย รวมทั้งทำแบบประเมินความพร้อมของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (2.2.2) และแบบประเมินตนเองของผู้เรียนเรื่องลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (2.2.3)

2.3.2 สัปดาห์ที่ 4-13 นิสิตมาพบผู้วิจัย (ผู้สอน) ทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 20-30 นาที ตามตารางเวลาที่ผู้เรียนได้ลงไว้กับผู้สอน (ภาคผนวก ฉ) ผู้สอนจะให้ผู้เรียนพูดถึงปัญหาของตัวเองทั้งในเรื่องส่วนตัว ครอบครัว และการเรียนอย่างเสรี โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้รับฟัง ผู้เรียนจะพูดถึงปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องการพัฒนาในการเรียนภาษาอังกฤษ ต่อจากนั้นผู้วิจัยจะแนะนำถึงสิ่งที่ผู้เรียนอาจเลือกทำได้ เพื่อบรรลุเป้าหมายของตน ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับแจกแบบฟอร์ม 2.2.4 และ 2.2.5 เพื่อบันทึกทุกสัปดาห์ ในระหว่างนั้นผู้วิจัยจะบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคนไว้ในแบบฟอร์ม 2.2.8

2.3.3 สัปดาห์ที่ 14-15 ผู้สอนจะประเมินผลงานของผู้เรียนในส่วนของงานที่เรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 5 ของคะแนนเก็บร้อยละ 20 และติดประกาศคะแนนส่วนนี้ร่วมกับคะแนนเก็บส่วนอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนทราบ และมาติดต่อกับผู้สอนได้ ถ้ามีข้อสงสัยการประเมินในส่วนของการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ผู้สอนจะพิจารณาจากความพยายามในการทำงานมากกว่าความถูกต้องและคะแนนที่ได้ นอกจากนั้นในช่วงสัปดาห์ที่ 14-15 ผู้วิจัยจะแจกแบบฟอร์ม 2.2.6 ให้ผู้เรียนแต่ละคนกรอกในชั้นเรียน

โดยสรุป ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีต่อไปนี้

1. เก็บข้อมูลจากแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ผู้เรียนกรอก ประเมินตนเอง และบันทึก
2. พูดคุยกับผู้เรียนทุกสัปดาห์ รับฟังปัญหาให้คำปรึกษา และบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนแต่ละคนจากการสังเกตพฤติกรรม
3. ประเมินผลงานของผู้เรียนในส่วนของงานที่ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา 10 สัปดาห์

ในส่วนของ การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 สิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และความถี่ร้อยละ ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการทดลองกระบวนการการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนเมื่อได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน และการติดตามผลพฤติกรรมการเรียนของกรณีศึกษา 15 ราย

3.1 ขั้นตอนการปรับกระบวนการเรียนการสอน

3.1.1 แหล่งข้อมูล

ในการปรับกระบวนการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ใช้แหล่งข้อมูลที่สำคัญคือ ข้อมูลที่ได้จากการทดลองกระบวนการเรียนการสอนในขั้นตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนปัจจุบันของรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ 2 ในขั้นตอนที่ 1 และหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 รวมทั้งบทเรียนที่ใช้

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือชุดเดิมในขั้นตอนที่ 2 โดยนำมาพิจารณาประโยชน์และคุณค่า รวมทั้งความเหมาะสมในการใช้ในกระบวนการเรียนการสอนที่ปรับปรุงใหม่

3.1.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ คือ การรวบรวมข้อมูลที่จดบันทึกไว้ทั้งหมดนำมาวิเคราะห์เนื้อหา และนับความถี่

3.2 ขั้นศึกษาพฤติกรรมผู้เรียนเมื่อนำกระบวนการการเรียนการสอนที่ปรับเปลี่ยนมาใช้ และการติดตามผล

3.2.1 แหล่งข้อมูล

1. นิสิตคณะหนึ่งกลุ่มที่ 77 จำนวน 27 คน และนิสิตคณะสองกลุ่มที่ 130 จำนวน 21 คน ในขณะที่ศึกษาพฤติกรรม ผู้เรียนดังกล่าวเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 กับผู้วิจัย ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2543

2. กรณีศึกษา 15 รายที่เลือกจากกลุ่มผู้เรียนในข้อ 1 โดยใช้เกณฑ์เรื่องการมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ความไว้วางใจในตัวผู้วิจัย ความเต็มใจให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นหลักในการเลือก

3. ผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชาจำนวน 4 คน ที่สอนรายวิชาภาษาอังกฤษต่อจากรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 ให้แก่กรณีศึกษา 15 ราย ในระยะติดตามผล

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดังนี้

1) เครื่องมือเดิมที่นำมาใช้ใหม่ ประกอบไปด้วย แบบฟอร์มข้อมูลส่วนตัวผู้เรียน (ภาคผนวก ค) แบบประเมินความพร้อมของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก ง) แบบประเมินตนเองของผู้เรียน (ภาคผนวก จ)

2) เครื่องมือที่พัฒนาขึ้นมาใช้ใหม่ ประกอบด้วย

(1) แบบฟอร์มแผนการเรียนสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก ฉ)

(2) แบบฟอร์มบันทึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก ช)

(3) แบบฟอร์มบันทึกการเข้าชั้นเรียนของผู้เรียน (ภาคผนวก ซ) โดยใช้เครื่องหมาย (✓) แทนการเข้าเรียนตรงเวลา เครื่องหมายผิด (✕) แทนการขาดเรียน และตัวอักษรแอล (L) แทนการเข้าเรียนสาย

(4) รูปแบบบันทึกการส่งงานของผู้เรียน (ภาคผนวก ก) โดยใช้ตัวเลขแทนคะแนนที่ได้และการส่งงานตรงเวลา ตัวเลขและตัวอักษรแอล (L) ที่มุมบนของช่องแทนคะแนนที่ได้และการส่งงานสาย และเครื่องหมายผิด (X) แทนการไม่ส่งงาน

(5) แบบฟอร์มที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมภายในห้องเรียน (ภาคผนวก ฉ)

(6) แบบบันทึกผลงานผู้เรียน (ภาคผนวก ฉ) (ทักษะการอ่าน – การเขียน – การฟัง)

(7) แบบบันทึกพฤติกรรมผู้เรียนในการฝึกทักษะการพูด (ภาคผนวก ค)

(8) ในการติดตามผลพฤติกรรมนักเรียนของผู้เรียน ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสัมภาษณ์ผู้เรียนที่เป็นกรณีศึกษา 15 ราย (ภาคผนวก ช) และแบบสัมภาษณ์ผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษของนิสิตที่เป็นกรณีศึกษา (ภาคผนวก น)

3.2.3 วิธีรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่ปรับเปลี่ยนใหม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่างการเรียนการสอนในห้องเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ใช้กับผู้เรียนที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 กับผู้วิจัยจำนวน 2 กลุ่มคือ ผู้เรียนคณะหนึ่งกลุ่มที่ 77 และผู้เรียนคณะสองกลุ่มที่ 130 ตามขั้นตอนดังนี้

1. สัปดาห์ที่ 1-2 นิสิตกรอกแบบฟอร์มข้อมูลส่วนตัวผู้เรียน (ภาคผนวก ค) ทำแบบประเมินความพร้อมของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก ง) และแบบประเมินตนเองของผู้เรียน (ภาคผนวก จ)

2. สัปดาห์ที่ 3-4 ผู้วิจัยเขียนสรุปและตีความข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาจากแบบฟอร์ม และแบบประเมินในข้อ 1 ต่อจากนั้นจะนัดพบผู้เรียนทุกคนเพื่อการสัมภาษณ์ทั่วไป โดยจะพบผู้เรียนทุกคน ๆ ละ 30 นาที มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนอ่านข้อความที่เกี่ยวกับตนเองที่ผู้วิจัยสรุปและตีความ เมื่อผู้เรียนไม่เห็นด้วย จะมีการแก้ไขเพื่อให้การสรุปและตีความใกล้เคียงกับความจริงที่สุด นอกจากนั้นผู้วิจัยจะพูดคุยกับผู้เรียนแต่ละคนเรื่องแผนการเรียนสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมแจกภาคผนวก ก

3. สัปดาห์ที่ 5-6 ผู้วิจัยให้คำปรึกษาผู้เรียนเรื่องแผนการเรียน สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง นิสิตส่งแผนการเรียนด้วยตนเอง และเริ่มทำงานอิสระในศูนย์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และตามความสนใจ

4. สัปดาห์ที่ 7-11 ผู้เรียนทำงานอิสระตามที่ได้ตกลงกันไว้ ผู้วิจัย ตรวจสอบให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างรวดเร็ว และบันทึกข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนเกี่ยวกับผลงาน นั้น ๆ (ภาคผนวก ฉ)

5. สัปดาห์ที่ 12 ผู้วิจัยเริ่มสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เรียนทุกคน ๆ ละ 1 ชั่วโมง และบันทึกเสียงไว้ การสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการได้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน แต่ละคนดังต่อไปนี้

ก. ปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกหรือลบต่อทัศนคติที่มีต่อการเรียนภาษา และความสามารถทางภาษาตามที่คุณรับรู้ ซึ่งหมายรวมถึง ประสบการณ์การเรียนในอดีต อิทธิพลของครอบครัว ครู เพื่อน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ

ข. ความรู้สึกที่มีต่อรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ 2

ค. วิธีการเรียนภาษา วิชาในคณะ และวิธีการเรียนวิชาที่ชอบที่สุด ของผู้เรียนแต่ละคน

ช. การใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนวิชาเฉพาะของคณะ และการใช้ ภาษา เพื่อกิจกรรมอื่น ๆ ที่สนใจ (นอกเหนือจากการเรียน)

จ. การประเมินตนเองในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะของผู้ที่สามารถ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยต้องการทราบว่าผู้เรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่าผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ ได้ด้วยตนเองจะมีลักษณะเช่นนั้น ซึ่งผู้เรียนอาจเสนอความคิดเพิ่มเติม หรือจัดลำดับความ สำคัญของลักษณะทั้ง 6 ตามความคิดเห็นของตน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังขอให้ผู้เรียนอธิบายว่า ทำไมจึงประเมินตนเองในแต่ละลักษณะที่ระดับนั้น ๆ

ฉ. ความเข้าใจของผู้วิจัยเกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคนที่ได้จากการเก็บ ข้อมูล ดีความ และสร้างข้อสรุปจากปรากฏการณ์ที่มองเห็น ได้แก่ จากการสังเกต พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียน และนอกห้องเรียน การเก็บบันทึกข้อมูลงานที่ผู้เรียนทำส่ง การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ และเป็นทางการกับตัวผู้เรียนเอง ผู้เรียนคนอื่น และผู้สอนเดิม ถูกต้องหรือไม่ ผู้เรียนแต่ละคนจะให้คำอธิบายเพื่อทำให้ผู้สอนได้มุมมองปรากฏการณ์เดิม ใหม่ และเป็นข้อมูลที่รอการตรวจสอบจากหลักฐานใหม่ เพื่อปรับข้อสรุปของผู้วิจัยต่อไป

6. สัปดาห์ที่ 13-16 ผู้เรียนทำงานอิสระ ผู้วิจัยตรวจ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และบันทึกข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนเกี่ยวกับผลงานนั้น ๆ

7. สัปดาห์ที่ 17 การอภิปรายหมู่เกี่ยวกับความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนในเทอมที่ผ่านมา

นอกจากนั้น ในสัปดาห์ที่ 1-17 การเรียนการสอนในห้องเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ประเภทงานบังคับจะดำเนินอยู่ตลอด ตามแผนการจัดการเรียนการสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 และในช่วงเวลาเดียวกันนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อศึกษาว่าผู้เรียนแต่ละคนแสดงคุณสมบัติ 6 ประการของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองมากน้อยเพียงใด และตรวจสอบข้อสังเกตกับการรับรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับคุณสมบัติ 6 ประการในตัวเอง

โดยสรุป ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลในระยะเวลาการศึกษาพฤติกรรมผู้เรียนดังนี้

1. การเก็บข้อมูลจากเอกสารในรูปแบบฟอร์มที่ผู้เรียนกรอก แบบประเมินที่ผู้เรียนทำ และงานที่ผู้เรียนทำส่ง แล้วใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา และการจแนบความถี่
2. การสังเกตโดยมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม
3. การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ
4. การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ
5. การตะล่อมกล่อมเกลา
6. การอภิปรายหมู่

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้การบันทึกอย่างคร่าว ๆ รวดเร็วตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในฟอร์มบันทึก แล้วจึงเขียนเรียบเรียงใหม่ภายหลัง (ภายในอาทิตย์นั้น) ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยต้องการให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่เป็นทางการ อีกทั้งการเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกมาก ๆ จะทำให้มีปัญหาในการติดตามความคิดของผู้ให้ข้อมูล และเรียบเรียงความคิดของผู้วิจัยเอง อย่างไรก็ตาม ในการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีความยาวคนละประมาณ 1 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการบันทึกเสียงแทนแล้วจึงถอดเทป เลือก

ข้อมูล และเขียนบรรยายภายหลัง เนื่องจากผู้วิจัยยังสอนผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่มอยู่ และผู้วิจัยมีที่อยู่ที่สามารถติดต่อผู้เรียนได้สะดวก ผู้วิจัยจึงสามารถติดต่อขอให้ผู้เรียนให้ข้อมูลที่ยังขาดอยู่เพิ่มเติมได้ และช่วยยืนยันความถูกต้องของข้อมูลในกรณีที่ต้องการได้

เมื่อภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2543 สิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้วเลือกกรณีศึกษามาอธิบายในรายละเอียดและติดตามผลทั้งสิ้น 15 กรณีศึกษา โดยใช้การสุ่มแบบ Maximum variation sampling (Patton, 1990 ใน Mugo, 1999) (<http://trochim.human.cornell.edu/tutorial/mugo/tutorial.htm> และ <http://www.curriculum.edu.au/tech/articles/choose.htm>) โดยผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์การเลือกคือ พฤติกรรมในการเรียนเมื่อได้รับโอกาสมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น ความไว้วางใจในตัวผู้วิจัย และความเต็มใจให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นสำคัญ เพื่อศึกษาว่าเมื่อผู้เรียนมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น ผู้เรียนจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร ผู้วิจัยเชื่อว่ากรณีศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกจะเป็นตัวแทนแสดงความหลากหลายของพฤติกรรมของผู้เรียนในบริบทของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ตั้งข้อสมมติฐานเบื้องต้นไว้ว่า เมื่อบรรยากาศในการเรียนการสอนได้รับการปรับเปลี่ยนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากขึ้น ผู้เรียนน่าจะแสดง พฤติกรรม 6 ลักษณะ ซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่พร้อมจะรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองในระดับที่ต่างกัน กล่าวคือมีความพร้อมร่วมเต็มใจรับผิดชอบในการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนได้ สามารถกำหนดเป้าหมายและวางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมายได้ สามารถประเมินตนเองได้ สามารถแก้ปัญหาได้ และมีความภาคภูมิใจในตัวเอง กรณีศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกมานำเสนอ จะแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนแต่ละคนแสดงพฤติกรรมต่างกันอย่างไร ในสภาพการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป และอะไรเป็นสาเหตุให้ผู้เรียนแต่ละคนแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น นอกจากนั้นกรณีศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกมานำเสนอจะแสดงความเห็นส่วนตัวจากมุมมองของเขาและประสบการณ์ของเขาเกี่ยวกับลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งข้อมูลที่ได้เพิ่มเติมจากกรณีศึกษานี้จะมีประโยชน์ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในบริบทเฉพาะที่ผู้วิจัยศึกษาได้มากขึ้น

ในส่วนที่เกี่ยวกับการติดตามผลพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 15 ราย ผู้วิจัยได้ติดตามผลพฤติกรรมการเรียนของกรณีศึกษาในเทอมที่ 1 และครึ่งเทอมแรกของเทอมที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ซึ่งในระยะเวลาดังกล่าว นิสิตคณะหนึ่งกำลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา 1 และ 2 และนิสิตคณะสองกำลังเรียนภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (สำหรับนิสิตคณะสอง) ในการติดตามผลผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้เรียนที่เป็นกรณีศึกษา 2 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง คือหลังการสอบกลางภาคเทอมที่ 1 ปีการศึกษา 2544 และต้นเทอมที่ 2 ปีการศึกษา 2544 (ภาคผนวก ๓) และพูดคุยกับผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการบ่อยครั้งเมื่อมีโอกาส และสัมภาษณ์ผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษของนิสิตที่เป็นกรณีศึกษา 1 ครั้ง เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ในปลายเทอมที่ 1 ของปีการศึกษา 2544 (ภาคผนวก ๓) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับผู้สอนบ่อยครั้งเมื่อมีโอกาส

ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการคือ

1. ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนอย่างไร และมีทัศนคติต่อวิชาใหม่ รวมทั้งวิธีการเรียนการสอนอย่างไร (ในความคิดของผู้เรียนและผู้สอนรายวิชาใหม่)
2. ผู้เรียนได้ใช้โอกาสในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างไร เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ (ในความคิดของผู้เรียนและผู้สอนรายวิชาใหม่)
3. ผู้เรียนได้ใช้โอกาสในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างไร เกี่ยวกับการเรียนวิชาเฉพาะของผู้เรียน
4. ผู้เรียนมีความรู้สึกพึงพอใจกับตัวเองมากน้อยเพียงใด อะไรมีอิทธิพลต่อระดับความพึงพอใจนั้น

3.2.4 การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (Denzin, 1970 อ้างใน สุภางค์ จันทวานิช, 2539) ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1. การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) แหล่งที่มาของข้อมูลที่จะพิจารณาคือ แหล่งเวลา และแหล่งบุคคล แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดในการวิจัย ทำให้การตรวจสอบแหล่งสถานที่เป็นไปได้ยาก กล่าวคือนิสิตคณะสองไม่ต้องใช้ศูนย์การเรียนรู้อย่างตนเอง ในการทำบทเรียนเสริมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากมีบทเรียนของตนเอง

ไปทำในเวลาว่างที่ไหนก็ได้ ส่วนนิสิตคณะหนึ่งที่ตั้งใจจะมาใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในการทำบทเรียนเสริม นิสิตอาจมาทำกิจกรรมการเรียนรู้ในเวลาไหนก็ได้ หรือนิสิตทั้งสองคณะอาจเลือกทำกิจกรรมการเรียนรู้อิสระตามความสนใจที่ไหนเมื่อไรก็ได้

2. การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) คือการใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน

3. การขอให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านบททวนว่าข้อมูลและการตีความหมายของผู้วิจัยเที่ยงตรงตามที่ผู้ให้ข้อมูลยึดถือเป็นแบบหรือไม่ และการที่ผู้วิจัยจะสอบถามผู้ให้ข้อมูลอยู่เสมอว่าสิ่งที่ผู้วิจัยคิดหรือข้อสรุปของผู้วิจัยเที่ยงตรงหรือไม่ในความคิดของผู้ให้ข้อมูล การซักถามดังกล่าวทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนข้อมูล และการตีความให้ใกล้เคียงกับความคิดของผู้ให้ข้อมูลที่ที่สุด

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การวิเคราะห์แบบอุปนัย การจำแนกชนิดข้อมูล และการเปรียบเทียบข้อมูล (สุภางค์ จันทวานิช, 2539)

1. การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) คือวิธีการสร้างข้อสรุปข้อมูลจากรูปธรรม หรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น เช่น พฤติกรรมในการเรียนในห้องเรียน การคุยในห้องเรียน หรือการนั่งานอื่น ๆ มาทำในห้องเรียน การลอกงานเพื่อน ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปพร้อม ๆ กับการรวบรวมข้อมูล เมื่อมีข้อมูลจำนวนหนึ่ง ผู้วิจัยจะสร้างข้อสรุปในรูปสมมติฐานชั่วคราว และระหว่างนั้นผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อปรับเปลี่ยนสมมติฐาน ซึ่งสมมติฐานนั้นอาจผิดหรือถูกก็ได้ เมื่อสมมติฐานนั้นถูกพิสูจน์และตรวจสอบแล้ว จึงจะเป็นข้อสรุป

2. การวิเคราะห์โดยจำแนกข้อมูล (Typological Analysis) คือการจำแนกข้อมูลเป็นชนิด ๆ (Typologies) ข้อมูลดังกล่าว หมายถึง ขั้นตอนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยใช้วิธีการจำแนกข้อมูลแบบใช้ทฤษฎี และแบบไม่ใช้ทฤษฎี พยายามค้นหาสาเหตุของปรากฏการณ์ โดยใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์ การหาสาเหตุของปรากฏการณ์เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และจากการค้นหาคำตอบอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้พบว่าปรากฏการณ์

ต่าง ๆ ที่ศึกษาเกิดจากหลายสาเหตุ และเป็นหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องกันอย่างซับซ้อน ผู้วิจัยจะพิจารณาความสัมพันธ์ของการเกิดข้อมูล เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการอธิบายสาเหตุของปรากฏการณ์

3. การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) คือ การใช้วิธีการเปรียบเทียบ โดยการนำข้อมูลมาเทียบเป็นปรากฏการณ์ ยกตัวอย่างเช่น ในปรากฏการณ์ ผู้เรียนมีปัญหาในการเรียน ผู้เรียนแต่ละคนที่ยกมาเป็นกรณีศึกษา มีพฤติกรรมอย่างไร เช่น ปล่อยปัญหาไว้จนจะสอบ แล้วเกิดอาการเครียด หรือทันทีที่รู้ว่ามีปัญหาจะหาวิธีแก้ปัญหา และทดลองวิธีแก้ปัญหาหลาย ๆ แบบ เพื่อหาวิธีไหนเหมาะกับตนเองมากที่สุด เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของกรณีศึกษา

4.1 แหล่งข้อมูล

กรณีศึกษา 15 ราย และผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษให้กับกรณีศึกษา 15 ราย
ดังกล่าว จำนวน 4 คน

4.2 เครื่องมือในการวิจัย

กรอบแนวคิดเรื่องพฤติกรรมหลักและพฤติกรรมย่อยของผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (ตารางที่ 1: หน้า 47-49) บันทึกพฤติกรรมในการเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ในและนอกห้องเรียน พัฒนาการในการเรียนรู้ และผลการเรียนของผู้เรียนที่เป็นกรณีศึกษา

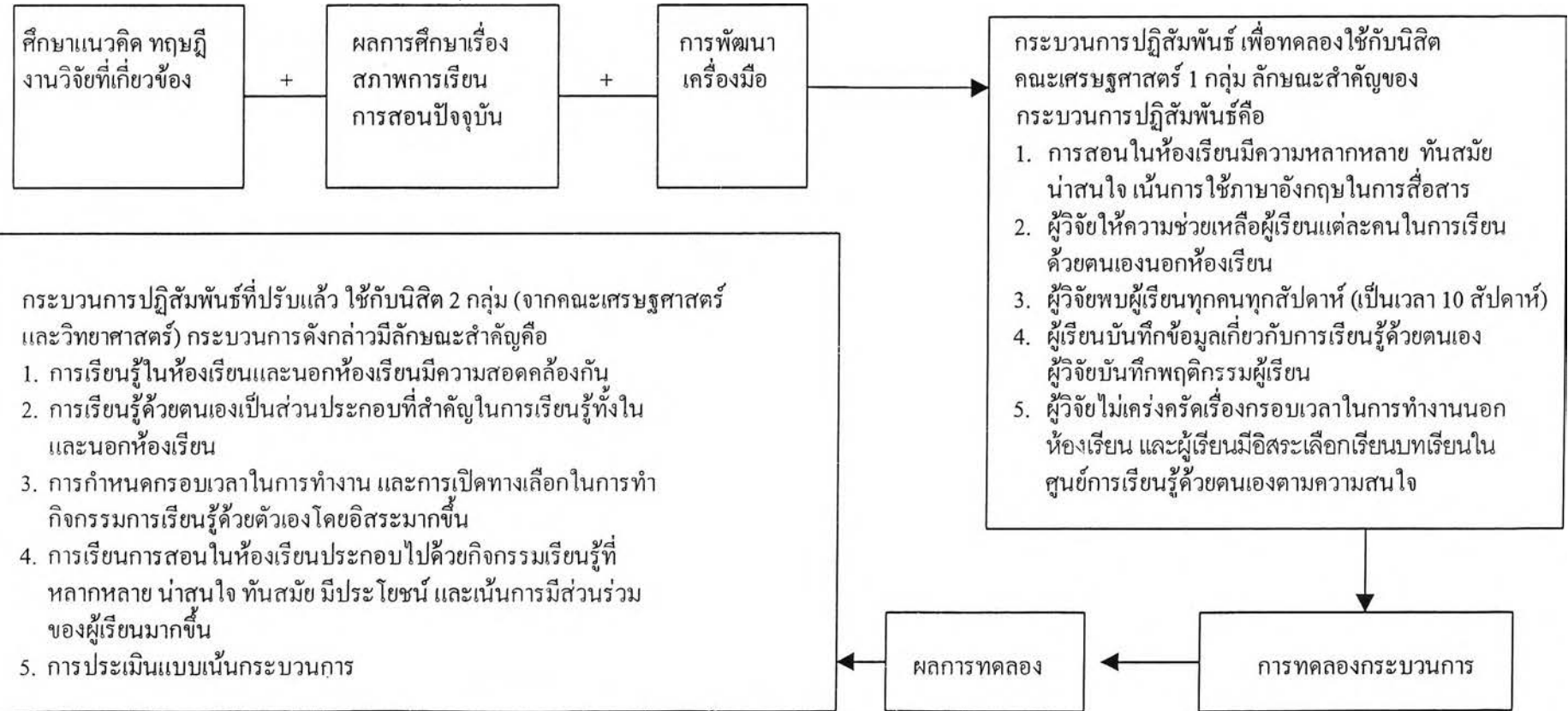
4.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่บันทึกไว้ทั้งหมด วิเคราะห์เนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูล และสังเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของกรณีศึกษา

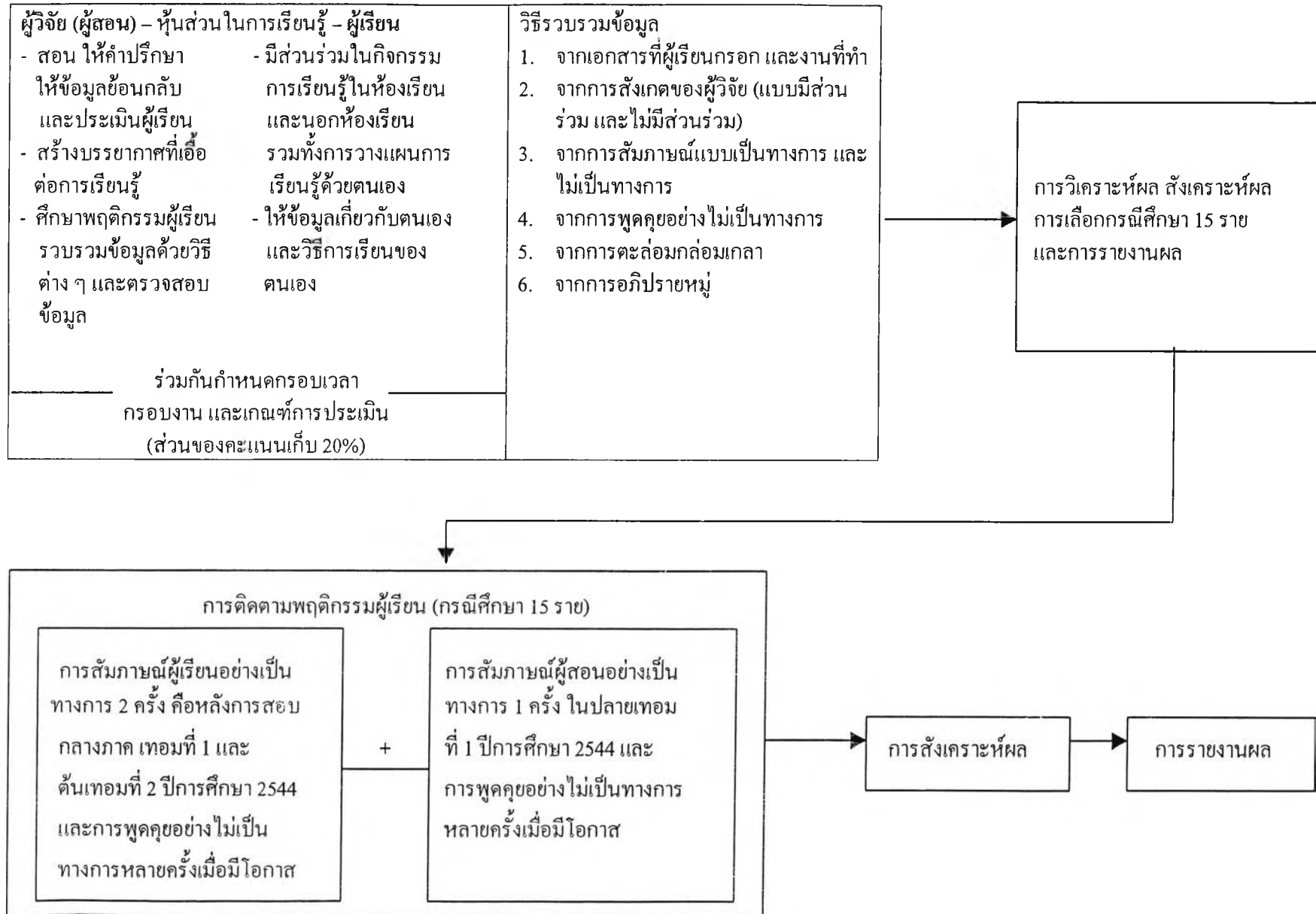
แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
ขั้นตอนที่ 1: ศึกษาสภาพการเรียนการสอนปัจจุบันของรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน

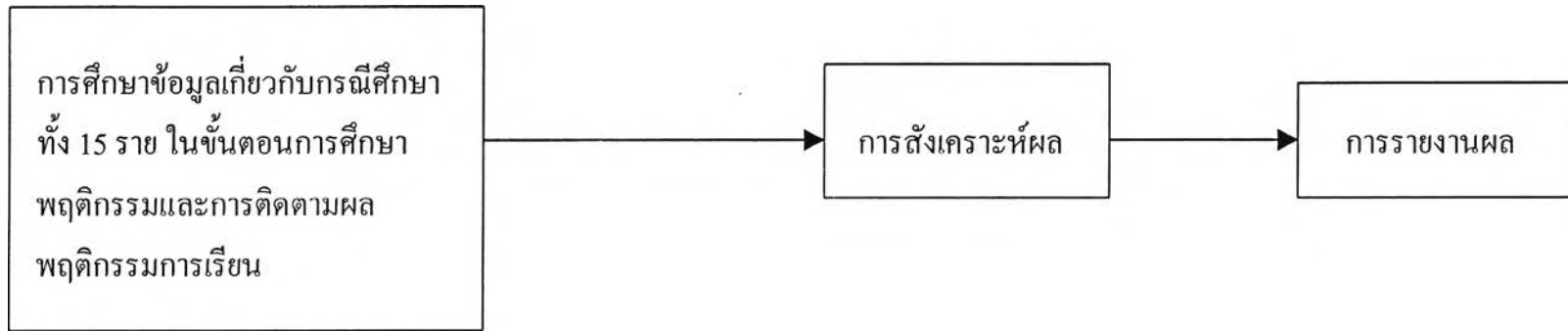
ขั้นตอนที่ 2: ขั้นพัฒนากระบวนการการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3: ชั้นศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 4: ชั้นศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของกรณีศึกษา

ตารางที่ 3: ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่	เครื่องมือในการวิจัย	วิธีปฏิบัติกับผู้เรียน	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
1. ศึกษาสภาพการเรียนรู้ การสอนปัจจุบันของ รายวิชาภาษาอังกฤษ พื้นฐาน	1. คำถามปลายเปิดสำหรับสัมภาษณ์ ผู้สอน (ภาคผนวก ก.1)	-	สัมภาษณ์ บันทึกเทป	ถอดเทป วิเคราะห์เนื้อหา แรงนับความถี่
	2. แบบสอบถามสำหรับผู้เรียน (คำถามปลายเปิด) (ภาคผนวก ข)	ขอความร่วมมือจากผู้เรียน ในการให้ข้อมูล	แจกแบบสอบถามและ รวบรวมคำตอบ	วิเคราะห์เนื้อหา แรงนับ ความถี่
	3. หลักสูตร วัตถุประสงค์ ระบบ การเรียนการสอน บทเรียนที่ใช้ วิธีประเมินผล	-	ศึกษาจากเอกสาร	วิเคราะห์เนื้อหา
2. พัฒนากระบวนการ การเรียนการสอนเพื่อ เสริมสร้างความ สามารถในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง (ระยะที่ 1)	1. แบบฟอร์มข้อมูลส่วนตัวผู้เรียน (ภาคผนวก ค)			
	2. แบบประเมินความพร้อมของ ผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก ง)			

ขั้นที่	เครื่องมือในการวิจัย	วิธีปฏิบัติกรกับผู้เรียน	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
	<p>3. แบบประเมินตนเองของผู้เรียน ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก จ)</p> <p>4. แบบฟอร์มบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน (ภาคผนวก ฉ)</p> <p>5. แบบฟอร์มบันทึกความรู้สึกส่วนตัวของผู้เรียน และความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน (ภาคผนวก ช)</p> <p>6. แบบฟอร์มสรุปความรู้สึกส่วนตัวที่ผู้เรียนมีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก ซ)</p>	<p>ขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล</p> <p>อธิบายจุดประสงค์ของผู้วิจัย และลักษณะของข้อมูลที่ต้องการในแบบฟอร์มแต่ละประเภท</p> <p>อธิบายวิธีบันทึกข้อมูลให้คำปรึกษา รับฟังปัญหาขอให้ผู้เรียนยืนยันข้อมูล</p>	<p>บันทึกข้อมูล สังเกตผู้เรียนพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ</p>	<p>วิเคราะห์เนื้อหา แง่เน้นความถี่</p>

ขั้นที่	เครื่องมือในการวิจัย	วิธีปฏิบัติกรกับผู้เรียน	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
2. (ระยะที่ 2)	<p>7. แบบฟอร์มบันทึกข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคน (ภาคผนวก ฉ)</p> <p>1. แบบฟอร์มข้อมูลส่วนตัวผู้เรียน (ภาคผนวก ค)</p> <p>2. แบบประเมินความพร้อมของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก ง)</p> <p>3. แบบประเมินตนเองของผู้เรียนในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก จ)</p>		การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ	

ชั้นที่	เครื่องมือในการวิจัย	วิธีปฏิบัติกรกับผู้เรียน	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
	<p>4. แผนการเรียนสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียน (ภาคผนวก ก)</p> <p>5. แบบบันทึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ภาคผนวก ก)</p> <p>6. แบบฟอร์มบันทึกการเข้าชั้นเรียนของผู้เรียน (ภาคผนวก จ)</p> <p>7. แบบฟอร์มบันทึกการส่งงานของผู้เรียน (ภาคผนวก ข)</p> <p>8. แบบฟอร์มบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนภายในห้องเรียน (ภาคผนวก ค)</p>			

ขั้นที่	เครื่องมือในการวิจัย	วิธีปฏิบัติกรกับผู้เรียน	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
<p>3. ศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน ศึกษาพฤติกรรมการเรียนเชิงลึกของกรณีศึกษา 15 ราย และการติดตามผลพฤติกรรมการเรียนของกรณีศึกษา</p>	<p>9. แบบบันทึกผลงานของผู้เรียน (ทักษะ อ่าน – เขียน – ฟัง) (ภาคผนวก ฉ)</p> <p>10. แบบบันทึกพฤติกรรมผู้เรียนในการฝึกทักษะการพูด (ภาคผนวก ค)</p> <p>แบบฟอร์มที่ได้พัฒนาในขั้นที่ 2 ระยะ 2</p>	<p>1. สอน ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลย้อนกลับ และประเมินผู้เรียน โดยร่วมกับผู้เรียนกำหนดกรอบเวลา กรอบงาน และเกณฑ์ในการประเมิน</p>	<p>1. จากเอกสารที่ผู้เรียนกรอก และงานที่ทำ</p> <p>2. จากการสังเกตของผู้วิจัย (แบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม)</p>	<p>ถอดเทป วิเคราะห์เนื้อหา และแก่นับความถี่</p>

ขั้นที่	เครื่องมือในการวิจัย	วิธีปฏิบัติกรกับผู้เรียน	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
		<p>2. สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในและนอกห้องเรียน รวมทั้งวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง</p> <p>3. ศึกษาพฤติกรรมผู้เรียน รวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือจากผู้เรียน ในการให้ข้อมูล และตรวจสอบ ยืนยันข้อมูล</p> <p>4. เลือกกรณีศึกษา 15 ราย เพื่อรายงานผลการศึกษาในเชิงลึก</p>	<p>3. จากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ</p> <p>4. จากการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ</p> <p>5. จากการตะล่อมกลุ่มเกลา</p> <p>6. จากการอภิปรายหมู่</p>	

ชั้นที่	เครื่องมือในการวิจัย	วิธีปฏิบัติกับผู้เรียน	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
	1. แบบสัมภาษณ์ผู้เรียนในการติดตามผลพฤติกรรมกรรมการเรียน (ภาคผนวก ๖) 2. แบบสัมภาษณ์ผู้สอนในการติดตามผลพฤติกรรมกรรมการเรียน (ภาคผนวก ๗)	1. เป็นที่ปรึกษาผู้เรียน 2. พูดคุยกับผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการเมื่อมีโอกา 3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนติดต่อกับผู้สอนทาง E-mail	1. พูดคุยอย่างเป็นทางการ 2. จดบันทึกข้อมูล 1. พูดคุยอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ 2. จดบันทึกข้อมูล	วิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์เนื้อหา
4. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของกรณีศึกษา			รวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดจากการศึกษาพฤติกรรมของกรณีศึกษาและการติดตามผล	วิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์ข้อมูล